

In conclusion, contemporary patterns of English lexical borrowing reveal a significant shift towards deliberate cultural representation, alongside adaptation to diverse cultural and technological influences.

REFERENCES

1. Durkin, P. *Borrowed Words: A History of Loanwords in English*. Oxford University Press, 2014. P. 299-300.
2. Fromkin, V., Rodman, R., & Hyams, N. *An introduction to language* (10th ed.). Cengage Learning, 2013. P. 352-353.
3. Haspelmath, M., & Tadmor, U. *Loanwords in the World's Languages: A Comparative Handbook*. De Gruyter Mouton, 2009. P. 35-49.

Кутова О.О., студ., ННІФ КНУ імені Тараса Шевченка
Маленька Т.Ф., к.філол.н., доц., науковий керівник

ПРОБЛЕМАТИКА Й ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЗИ ЗОЇ ПІРЗАД

Сучасна іранська феміністична проза охоплює широкий спектр тем і проблем, що відображають складний соціокультурний, політичний та економічний контекст, у якому живуть іранські жінки. Зою Пірзад стала одним з тих голосів боротьби за рівноправність, простором для осмислення традиційних гендерних ролей та засобом осмислення жіночої ідентичності в умовах патріархального суспільства.

Однією з ключових тем творів Зої Пірзад є боротьба за жіночу ідентичність і право на самовизначення. У творах сучасних іранських письменниць, таких як Шагрнуш Парсіпур, Загра Хоссейні та Фаріба Вафі, часто простежується внутрішній конфлікт між традиційними уявленнями про роль жінки та прагненням до особистої свободи. З раннього дитинства жінки стикаються з нав'язаними нормами поведінки, які диктують їхню роль у родині та суспільстві. У творах іранських авторок часто зображуються героїні, які намагаються знайти баланс між сімейними обов'язками та прагненням до самореалізації [1, 41].

Образ жінки в художніх творах письменниці є багатограним, символічним і психологічно глибоким, що відображає різні аспекти жіночої долі, соціального статусу, внутрішніх переживань та боротьби за самореалізацію. Одним із найяскравіших прикладів символізму є новела "Вишневі кісточки" (*هسته های گیلاس*).

У її романах і новелах жінки постають як сильні, вольові особистості, які долають життєві труднощі, борються за свої почуття, сім'ю або власне місце у суспільстві, це дуже чітко можна побачити в творі «Ми звикнемо» (*عادت می‌کنیم*) [6]. Зою Пірзад постійно нагадує читачеві про те, що жінка здатна на будь-які вчинки, жінка сильна і цілеспрямована, а тому чоловікам, які її оточують, краще це сприйняти [2, 187]. При цьому вони нерідко опиняються перед моральними виборами, стикаються з обмеженнями традиційного суспільства або переживають глибокі душевні трансформації.

Пірзад зосереджується на тонших аспектах жіночого існування – компромісах між родиною та особистими прагненнями, пошуку внутрішньої гармонії в умовах традиційного суспільства [3, 41].

Значну роль у формуванні сюжету відіграють також емоційні трансформації персонажів, які з часом набувають більшої глибини. Це може бути пов'язано з тим, як вони реагують на зовнішні стимули, на зміни у їхньому оточенні, на соціальні та культурні потрясіння. Зою Пірзад з великим чуттям передає не тільки зовнішні зміни, але й той вплив, який вони мають на внутрішній стан героїв. Цей вплив може бути як

незначним, так і кардинальним, змінюючи повністю світогляд персонажів, їхнє ставлення до оточуючої реальності та власних дій.

Наступною важливою рисою її творчості є здатність будувати історії на основі діалогу між різними культурними контекстами. Прикладом може стати новела "Мушлі" (پوسته ها). Тут авторка вводить теми національної та культурної ідентичності. Героїнею цього твору є дівчина-вірменка, яку покохав юнак із родини іранських турків. Їхні стосунки ускладнюються етнічними та історичними упередженнями. Важливим символом новели є мушлі, які головний герой збирав на узбережжі в дитинстві. З. Пірзад не обмежується лише внутрішнім світом своїх персонажів, а й вводить їх у взаємодію з іншими культурами, звичаями і навіть мовами. Це дозволяє їй створювати багатогарні картини світу, де різноманіття культурних кодів не лише збагачує розповідь, але й виявляє проблеми взаєморозуміння та адаптації у багатонаціональному середовищі. Вона створює унікальні сюжети, в яких внутрішній конфлікт героїв нерідко відображає ширші соціальні та політичні процеси, що відбуваються в суспільстві [7, 72].

Проза Зої Пірзад займає визначне місце у контексті сучасної феміністичної літератури Ірану, оскільки її твори відображають складну взаємодію між традиціями, патріархальними нормами та внутрішнім світом жінки, що прагне самореалізації. Її літературна творчість демонструє глибоку увагу до побутових реалій, соціальних обмежень та емоційної напруги, з якими стикаються іранські жінки в умовах суспільства, що зазнало впливу історичних та культурних трансформацій. Центральні теми її прозових творів зосереджуються на проблематиці жіночої ідентичності, міжособистісних стосунків, родинних обов'язків, що постійно вступають у конфлікт з особистими прагненнями героїнь. У її творчості простежується прагнення розширити уявлення про жіночу суб'єктність у літературі Ірану, пропонуючи читачеві багатогарні, психологічно вивірені образи, які не вписуються у традиційні уявлення про жіночу роль.

Однією з ключових рис жіночих образів у творах письменниці є їхня емоційна насиченість та психологічна складність. Героїні не є статичними чи шаблонними, а навпаки, розвиваються впродовж сюжету, проходячи через внутрішні конфлікти, страждання та прозріння. Це робить їх близькими та зрозумілими для читача, оскільки вони втілюють універсальні теми людського буття – кохання, втрату, розчарування, пошук сенсу життя [3, 736].

Стиль Зої Пірзад відзначається витонченістю, глибокою психологічною рефлексією та уважністю до деталей повсякденного життя, що створює ефект занурення читача у внутрішній світ персонажів і атмосферу описуваної епохи. В її прозі відчувається тонке поєднання традиційної перської оповідної традиції з сучасними літературними тенденціями, що надає її текстам особливої естетичної виразності та водночас глибокого соціального підтексту. У творах З. Пірзад часто простежується неквапливий, розмірений ритм оповіді, який дозволяє повною мірою передати нюанси характерів героїв, їхні переживання, внутрішні конфлікти та повсякденні турботи, що є ключовими елементами її художнього стилю [2, 32]. Виділяючи ще одну характерну рису в творах Зої Пірзад, можна чітко стверджувати про прийом переднього плану, в якому мета не що інше, як виведення літературного тексту на передній план, щоб спонукати читача думати про наявний текст як про живу, динамічну сутність і середовище, де читач може бути присутнім і зблизька спостерігати за всіма діями героїв, не беручи участі у фактичному перебігу тривимірних подій у сюжеті [5, 982].

Узагальнюючи аналіз проблематики прозових творів Зої Пірзад, можна дійти висновку, що її творчість відіграє значну роль у розвитку сучасної феміністичної літератури Ірану. Вона дозволяє побачити, як традиційні уявлення про жінку

змінюються під впливом нових соціокультурних реалій, відкриваючи простір для осмислення жіночого досвіду крізь призму особистісної та суспільної трансформації. Її твори пропонують читачеві не лише глибокий психологічний аналіз героїнь, а й заклик до переосмислення ролі жінки у сучасному світі, що робить її творчість невід’ємною частиною іранського літературного процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Левчин І. Д. Розвиток сучасної жіночої прози в Ірані: творчість Белькейс Солеймані. Матеріали V Конгресу сходознавців, м. Київ, 9–10 грудня 2021 р. К.: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 39–42.
2. Моллаахмаді Дехагі А. Фемінний дискурс іранської прози ХХ – початку ХХІ ст.: дис. ... канд. філол. наук: 10.01.04. Київ, 2020. 212 с.
3. Kazemi F., Shohreh D. A Study of Gender Discourse in Zoya Pirzad Novels. Journal of Advances in Linguistics. April 2017. Vol. 8. № 1. P. 1225–1228. URL: https://www.researchgate.net/publication/331462014_A_Study_of_Gender_Discourse_in_Zoya_Pirzad_Novels
4. Mirabedini H. The History of Female Storywriters, 2005. URL: https://www.iranchamber.com/literature/articles/history_female_storywriters.php
5. Moulavi Nafchi A., Mohammadi Kordiani M., Biabani A. A Study of Underlexicalization in Zoya Pirzad's Novel We Will Get Used to It. International Journal of Humanities and Cultural Studies. June 1916. Vol. 8. Issue 1. P. 970–982. URL: https://www.researchgate.net/publication/302374965_A_Study_of_Underlexicalization_in_Zoya_Pirzad's_Novel_We_Will_Get_Used_to_It
6. پیرزاد، زویا. عادت می‌کنیم. تهران: مرکز، ۱۳۸۳. ص. ۲۶۶.
7. میرعابدینی، حسن. صد سال داستان نویسی ایران. جلد ۲. تهران: چشمه، ۱۳۸۰. ص. ۱۲۹۸.

Кушнір К.С., *магістрантка, ННІФ КНУ імені Тараса Шевченка*
Бугрій А.С., *к.філол.н., асист., науковий керівник*

ПЕРЕКЛАД КУЛЬТУРНО-МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ В ЛІТЕРАТУРІ SELF-HELP

Зростання популярності self-help літератури призводить до збільшення обсягу її перекладів різними мовами. Це актуалізує питання про необхідність чітких та ефективних методів перекладу, які дозволять зробити цю інформацію доступною та корисною для ширшої аудиторії. Значну частину літератури self-help становлять одиниці культурного компоненту — культурно-марковані елементи, що свідчить про необхідність розширення фонових знань про способи адекватної передачі таких слів рідною мовою. Отже, метою дослідження є аналіз методів перекладу культурно-маркованої лексики в англійській літературі self-help з погляду її перекладу українською мовою.

Власне, поняття “культурно-маркована лексика” (КМЛ) досить часто ототожнюється з такими термінами, як “безеквівалентна лексика”, “реалії”, “етнолексеми”, “культуреми”, “етномаркована лексика”, “фонова лексика” тощо [6, 127–128]. Опанувавши праці О. Тупиці, А. Волошиної, Р. Зорівчак, Н. Середи, М. Кочергана, ми сформували власне визначення. Культурно-маркована лексика — це лексичні одиниці, наповнені культурним компонентом, які знайомі носіям мови, однак чужі для реципієнтів. Проблема перекладу КМЛ полягає в її безеквівалентності, однак лінгвісти долають її, використовуючи різні перекладацькі стратегії: транскрипцію і транслітерацію, калькування, описовий, наближений, гіпонімічний, контекстуальний переклад, а також створення нових відповідників [5, 65].

Матеріалом нашого дослідження слугували переклади книг Елізабет Гілберт “Їсти, молитися, кохати” та “Чудовий ранок. Як не проспати життя” Гела Елрода. Дослідження виявило, що культурно-маркована лексика в літературі self-help може бути